

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Adina Grigore • Mihaela Nițu • Maria-Magdalena Pletea • Elena-Otilia Țiroiu
Claudia-Daniela Negrițoiu • Augustina Anghel • Elena Dumitrescu

ARTE VIZUALE ȘI ABILITĂȚI PRACTICE CLASA A III-A

3

Editura Ars Libri

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.
Manualul școlar este aprobat de Ministerul Educației
prin ordinul ministrului educației nr. 4200/ 07.07.2021.

Acest manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin
Ordinul ministrului educației nr. 5003/ 02.12.2014.

116 111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Adina Grigore • Mihaela Nițu • Maria-Magdalena Pletea • Elena-Otilia Țîroi
Claudia-Daniela Negrițoiu • Augustina Anghel • Elena Dumitrescu

ARTE VIZUALE ȘI ABILITĂȚI PRACTICE CLASA A III-A

Editura Ars Libri

Inspectoratul Școlar al Județului/ Municipiului
Școala/ Colegiul/ Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

- * Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.
- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
 - Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.
 - Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2021-2022.

Arte vizuale și abilități practice. Manual pentru clasa a III-a
Adina Grigore, Mihaela Nițu, Maria-Magdalena Pletea, Elena-Otilia Țîroiu
Claudia-Daniela Negrițoiu, Augustina Anghel, Elena Dumitrescu

Referenți științifici:

Conf. univ. dr. Sofia-Loredana Tudor, Universitatea din Pitești
Prof. grad didactic I Ionela Cârstea, Colegiul Național „Zinca Golescu” Pitești

Copyright © Editura Ars Libri, 2021
Toate drepturile rezervate
ISBN: 978-606-36-1632-7

Editura Ars Libri
Str. Victoriei, bl. Z1, sc. D, ap. 1
oraș Costești, județul Argeș
Tel: 0248 546 357; 031 82 82 293;
e-mail: arslibri@yahoo.com
www.edituraarslibri.ro

Editor: Adina Grigore
Coordonator colecția „Manuale școlare”: Prof. Adina Grigore
Redactor-șef: Prof. Cristina Ipate-Toma
Tehnoredactare, grafică și design: Mihai Ștefănescu
Coperta: Mihai Ștefănescu
Credite foto: Depositphotos, pixabay.com
Machetare și prepress: Mihai Ștefănescu
Tipărit la Ars Libri Prof SRL, Costești, Argeș

ISO 9001: 2015

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Arte vizuale și abilități practice: clasa a III-a/ Adina Grigore, Mihaela Nițu, Maria-Magdalena Pletea, ... - Buzoești: Ars Libri, 2021
ISBN 978-606-36-1632-7
I. Grigore, Adina
II. Nițu, Mihaela
III. Pletea, Maria-Magdalena
37

Orice preluare, parțială sau integrală a textului, a graficii sau a formatului digital al acestui manual se face doar cu acordul expres în scris al Editurii Ars Libri.

Acest manual, în format tipărit și electronic, este protejat de legile române și internaționale privind drepturile de autor, drepturile conexe și celelalte drepturi de proprietate intelectuală.

CUPRINS

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital	5
Competențe generale și competențe specifice	7
Recapitularea cunoștințelor din clasa a II-a	8
Evaluare inițială	9
Instrumente și materiale de lucru	10

UNITATEA I - TĂRÂMUL PUNCTUL - LINIA

1. Punctul - element de limbaj plastic	12
1.1. Tipuri de puncte	13
1.2. Tehnici de lucru pentru obținerea punctelor	14
1.3. Punctul în decorațiuni	15
2. Linia - element de limbaj plastic. Tehnici de lucru -trasare și hașurare	17
2.1. Linia în pictură	19
2.2. Expresivitatea liniei	20
3. Textura în pictură	22
4. Lecție joc	23
5. Recapitulare	25
6. Evaluare	26

UNITATEA II - TĂRÂMUL CULORILOR

1. Culoarea - element de limbaj plastic	28
1.1. Culori primare	29
1.2. Culori binare. Tehnica amestecurilor cromatice	30
1.3. Culori calde. Culori reci	32
1.4. Nuanțe	33
1.5. Tehnica amestecurilor acromatice	35
1.6. Tonuri	37
1.7. Tehnica de obținere a efectului de transparență/ opacitate în pictură	38
2. Lecție joc	39
3. Recapitulare	41
4. Evaluare	42

UNITATEA III - TĂRÂMUL FORMELOR 43

1. Forma - element de limbaj plastic	44
1.1. Tehnici de lucru pentru obținerea formelor spontane	45
1.2. Formele geometrice în pictură	48
1.3. Tehnica Origami	49
1.4. Tehnica Tangram	53
1.5. Tehnica Quilling	55
1.6. Tehnici ale colajului	57
1.7. Machete și modele	59
1.8. Forma în fotografie	61
2. Lecție joc	62
3. Recapitulare	63
4. Evaluare	64

UNITATEA IV - TĂRÂMUL MODELAJULUI 65

1. Volum și plan în modelaj - elemente de limbaj plastic. Modelare liberă și presare - tehnici de lucru	66
1.1. Modelarea lutului	68
2. Textura - element de limbaj plastic	71
2.1. Tehnica împletirii	72
2.2. Tehnici de lucru cu materiale textile - croire, tăiere, coasere	74
3. Lumină și culoare în fotografie - elemente de limbaj plastic	77
4. Lecție joc	82
5. Recapitulare	83
6. Evaluare	84

Recapitulare finală	85
Evaluare finală	87
Dicționar	88

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital

Conținutul manualului digital cuprinde integral conținutul manualului în variantă tipărită, având în plus (sau în locul ilustrațiilor de pe hârtie) elemente specifice precum: exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări.

Navigarea este consistentă, permite parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă.

Manualul digital conține activități multimedia interactive de învățare (AMII), după cum urmează: statice, animate și interactive.

Manualul în format electronic poate fi accesat și utilizat pe orice PC/ tabletă/ smartphone cu procesor minimum de 800 MHz, 512 MB RAM, 1GB spațiu disponibil de stocare.

Sistem de operare - Windows Vista+, Android 4.03+, Linux (Ubuntu 14.04, Linux Mint 16, Debian GNU/Linux 7.0, OpenSUSE 13.1), OS X 10.9+, iOS 7.1.X+

Browser - **Google Chrome 31+** (Windows Vista+, Android 4.03+, Linux, OS X 10.9+, iOS 7.1.X+) **Mozilla Firefox 25+** (Windows Vista+, Android 4.03+, Linux, OS X 10.9+) **Internet Explorer 10+** (Windows 7+) **Safari 7+** (OS X 10.9+, iOS 7.1.X+)

Rezoluție minimum 1024 x 768 pixeli

Rularea aplicației pe calculator, tabletă, smartphone se realizează online prin accesarea adresei de web indicată, scrisă în bara de adresă a browser-ului.

Butonul **Ajutor** conține un ghid de utilizare a butoanelor de navigare prezente în manual, și anume:

Butonul **Cuprins** conține titlurile unităților și ale subunităților manualului și pagina la care se află fiecare. Dând clic pe cuprins, se poate merge la fiecare dintre acestea printr-un clic pe tema respectivă.

Saltul direct la o anumită pagină se poate face prin introducerea numărului de pagină dorit în caseta din bara de butoane de sus, după care se apasă tasta **Enter**.

Pentru a parcurge manualul pagină cu pagină, se dă clic pe butonul pentru a merge înapoi, iar pentru a vedea paginile din urmă, se dă clic pe butonul .

Butonul **Ajutor contextual** oferă indicații despre modul în care trebuie parcurse activitățile multimedia interactive de învățare și se află poziționat la fiecare dintre acestea.

Butonul **Validare** este pentru validarea corectitudinii rezolvării unui item.

În cazul în care se dă clic pe acest buton și apare **Felicitări! Ai răspuns corect!**, se confirmă rezolvarea corectă a itemului.

În cazul în care se dă clic pe acest buton și apare **Ai greșit! Mai încearcă!**, itemul este rezolvat greșit.

Pentru reluarea unui exercițiu interactiv, se dă clic pe butonul **Reia exercițiul** .

 Pornire pentru secvențele AMII animat video

 Pauză pentru secvențele AMII animat video

 Stop pentru secvențele AMII animat video

 Închidere a ferestrei curente

 Vizualizarea imaginii mărite

 Pornire videoclip animat

 Exercițiu interactiv

SIMBOLURI

Observă și răspunde!

Exersează!

Creează!

Portofoliu

Expoziție

Metode activ - participative

Joacă-te!

Activități ecologice

Fișă de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului

Cuvintele marcate cu steluță (*) se regăsesc la pagina 88, în dicționar.

COMPETENȚE GENERALE ȘI COMPETENȚE SPECIFICE

1. Explorarea de mesaje exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte

- 1.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare
- 1.2. Diferențierea caracteristicilor expresive ale elementelor de limbaj plastic în compoziții și în mediul înconjurător
- 1.3. Manifestarea receptivității față de mesajele exprimate prin limbaj vizual

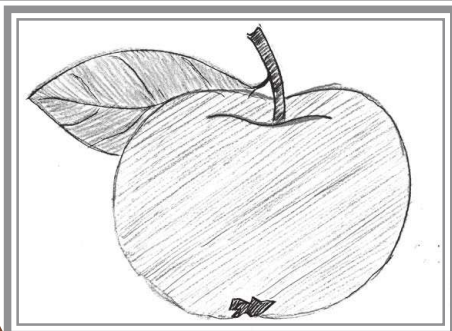
2. Realizarea de creații funcționale și/sau estetice folosind materiale și tehnici adecvate

- 2.1. Utilizarea în contexte variate a materialelor în funcție de proprietăți ale acestora și de tehnici de lucru adecvate
- 2.2. Realizarea de creații funcționale în diverse tehnici pe diferite suporturi (hârtie, confecții textile, ceramică, sticlă etc.)
- 2.3. Valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice
- 2.4. Modificarea expresiei plastice inițiale prin remodelare
- 2.5. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică

Fișa de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului (model orientativ) va fi utilizată de către cadrul didactic pe parcursul întregului an școlar.

	Caracteristici/ comportamente	DA	NU
1.	Atitudinea elevului față de sarcinile de lucru		
	A colaborat cu ceilalți colegi.		
	A solicitat ajutor la nevoie.		
	A finalizat activitatea.		
2.	Asumarea responsabilităților în realizarea sarcinilor de lucru		
	A avut spirit de inițiativă.		
	A respectat regulile pentru îndeplinirea sarcinilor.		
3.	Corectitudinea realizării sarcinilor		
	A pus în aplicare achizițiile anterioare.		
	A remediat problemele/ dificultățile apărute.		
	A îndeplinit corect sarcinile.		
4.	Progresul realizat		

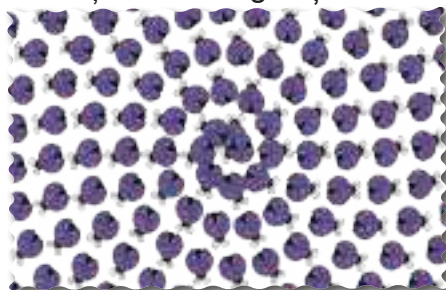
Recapitularea cunoștințelor din clasa a II-a

1. Ce elemente de limbaj plastic și tehnici de lucru s-au folosit în realizarea compozițiilor de mai sus?
2. Ce materiale din natură poți să folosești în lucrările tale?
3. Cu ce îți place să lucrezi în orele de arte vizuale și abilități practice? De ce?
4. Realizează corespondențe între imagini și cuvinte.

Stilizare

Hașurare

Linie

Punct

- Organizează împreună cu toți colegii, o expoziție cu lucrările realizate în cadrul orelor de arte vizuale și abilități practice din clasa a II-a.
- Prezintă în fața clasei un album cu fotografiile din vacanța de vară și apoi aranjează-le pe un panou expozițional.

Realizează o compoziție plastică, folosind tehnici și materiale de lucru preferate. Ilustrează una dintre temele: *Amintiri din vacanță, Prima zi de școală, Toamna, La bunici.*

Evaluare inițială

1. Realizează corespondențe.

2. Răspunde cu adevărat (A) sau fals (F) la următoarele afirmații.

Model: Hașurarea se realizează cu pensula. (F)

- Linia nu este element de limbaj plastic.
- Pătratul Tangram are 7 tanuri.
- Plastilina este folosită pentru cusut.

3. Completează enunțurile.

- Realizarea unor ornamente pe pânză, cu ajutorul aței și al acului se numește ...
- Urma lăsată de un instrument pe suprafața de lucru se numește ...
- Prin îmbinarea mai multor materiale (hârtie, acuarelă, materiale reciclabile etc.)

se obține...

4. Realizează o lucrare în care să folosești cel puțin trei tehnici de lucru învățate.

Peisaj muntos
Vincent Van Gogh

Apus la Douarnenez
Pierre - Auguste Renoir

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

Item	Suficient	Bine	Foarte bine
1	Realizează corect o corespondență.	Realizează corect două corespondențe.	Realizează corect trei corespondențe.
2	Formulează un răspuns corect.	Formulează două răspunsuri corecte.	Formulează trei răspunsuri corecte.
3	Completează corect un enunț.	Completează corect două enunțuri.	Completează corect trei enunțuri.
4	Utilizează o tehnică de lucru.	Utilizează două tehnici de lucru.	Utilizează trei tehnici de lucru.

Autoevaluare

- Ce apreciezi în lucrările tale? Ce ai putea îmbunătăți la modul tău de lucru?

Interevaluare

- Care lucrare realizată de colegii tăi ți-a plăcut cel mai mult? De ce?
- Ce tehnică de lucru folosită de colegii tăi, în lucrările lor, ți-a plăcut cel mai mult? De ce?

Instrumente și materiale de lucru

Pensule

Pânză

Acuarele

Tempera

Pene

Cutter

Dopuri de plută

Bureți

Paletă

Vopsea acrilică

Hârtie colorată

Foarfecă

Mărgele

Creioane colorate

Penițe

Bețișoare

Carioci

Ceramică

Creioane cerate

Cărbune

Pic

Plastilină

Creioane grafit

UNITATEA I - TĂRÂMUL PUNCTUL- LINIA

1. Punctul - element de limbaj plastic

1.1. Tipuri de puncte

1.2. Tehnici de lucru pentru obținerea punctelor

1.3. Punctul în decorațiuni

2. Linia - element de limbaj plastic

2.1. Linia în pictură

2.2. Expresivitatea liniei

3. Textura în pictură

4. Lecție joc

5. Recapitulare

6. Evaluare

Amintește-ți! În unitatea de învățare **Tărâmul Punctul - Linia**, vei fi evaluat de către cadrul didactic și pe baza fișei de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului, prezentată la pagina 7.

1. Punctul - element de limbaj plastic

1. Cum sunt redade punctele în lucrările alăturate?
2. Ce alte elemente din natură pot fi redade cu ajutorul punctului?
3. Ce tehnică de lucru s-a folosit în compoziția numărul 2?
4. Cum au fost realizate punctele în lucrarea numărul 1?

Punctul este urma lăsată de un instrument de lucru prin atingere sau apăsare pe o suprafață.

Ca *element de limbaj plastic*, punctul exprimă apropierea, depărtarea, mișcarea, nemișcarea (static), poate fi aerat, aglomerat, mare sau mic. Cu ajutorul punctului se realizează modele decorative.

**Model decorativ -
repetiția punctului**

Puncte în mișcare

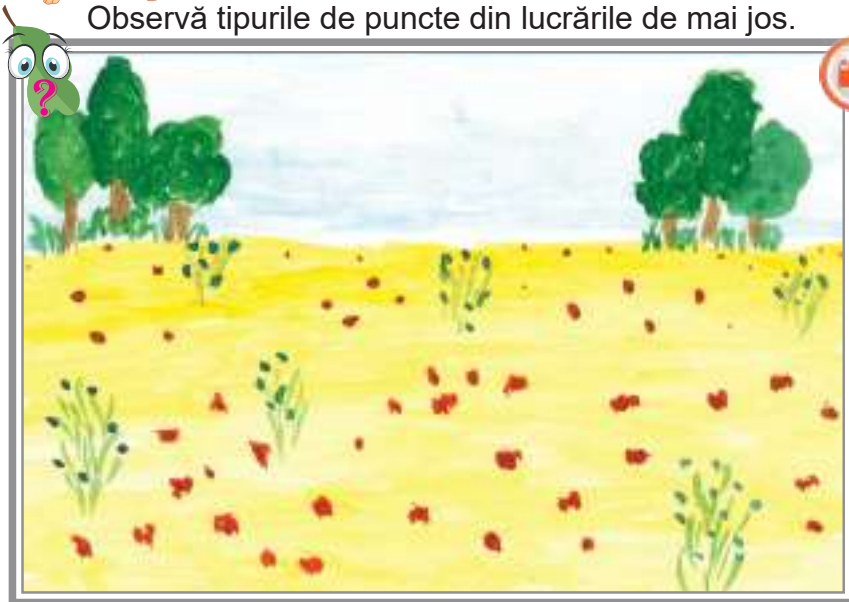

Joacă-te și realizează exerciții de obținere a punctelor cu creionul, creioanele colorate, pensula, degetul, dopul, guma de șters și bețișoarele.

1.1. Tipuri de puncte

Observă tipurile de puncte din lucrările de mai jos.

Apropiate/ depărtate

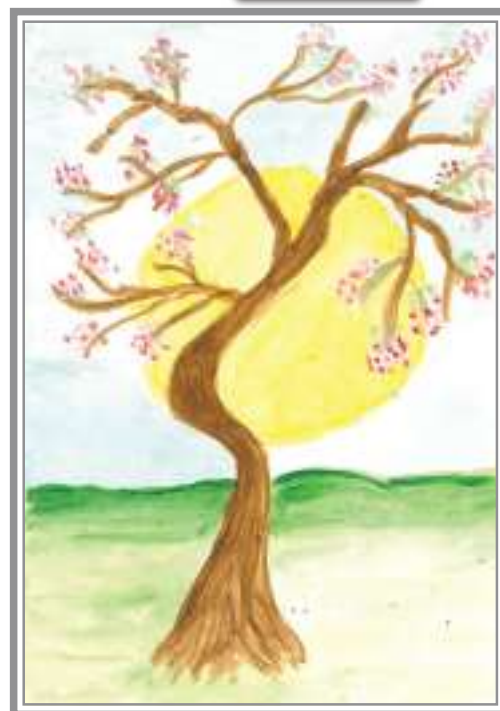

Mici/ mari

Instrumentele folosite în desen și în pictură sunt: creioane grafit, creioane colorate, penițe, cărbune pentru desen, cretă, cărbune presat, carioci, pensule, acuarele, tempera, paletă, vopsele acrilice, pene, bețișoare, dopuri de plută, bureți.

Șevaletul este un suport de lemn pe care pictorul fixează suprafața de lucru, care poate fi hârtie, pânză, carton, placaj, perete, piatră, ceramică etc.

Aglomerate/ aerate (risipite)

1. Realizează modele decorative, utilizând punctul ca element de limbaj plastic, pentru a decora un covor.

2. Realizează un desen care să reprezinte chipul unui copil cu pistrui.

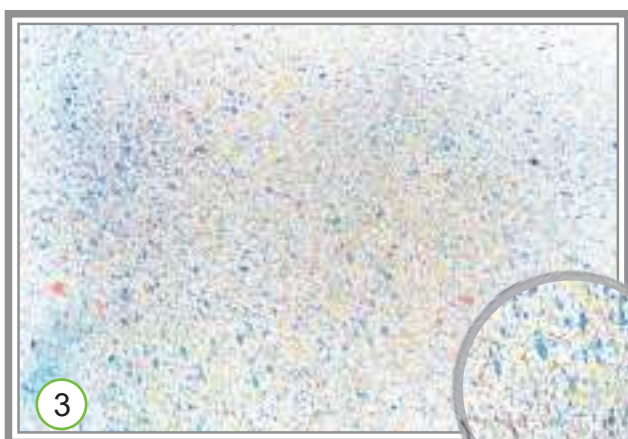
1.2. Tehnici de lucru pentru obținerea punctelor

În pictură, punctele se obțin prin folosirea mai multor *tehnici de lucru*: amprentare, stropire, pulverizare*.

1. Tehnica amprentării cu vârfurile degetelor (dactilopictura)

Se umezesc degetele cu apă și acuarele (tempera, guașă) și se aplică pe spațiul de lucru, pentru a crea lucrări originale.

2. Tehnica pulverizării

Se confecționează un șablon* din material plastic și se aplică pe foaia de lucru. Cu ajutorul unei periuțe de dinți/ pulverizator/ aerograf*/ spray se pulverizează culoarea, trecând cu degetele peste peri, până se acoperă întreaga foaie. Se ridică șablonul, rămânând astfel silueta* modelului dorit.

3. Tehnica stropirii

Se ține pensula umezită cu apă și culoare desupra foii pentru desen, trăgând sau scuturând pensula, pentru a obține stropi colorați.

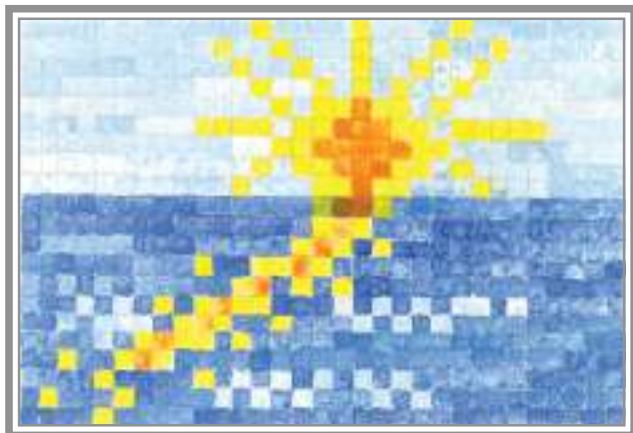
1. Pictează un coș cu struguri, realizând boabele cu degetele.
2. Desenează un articol de vestimentație, folosind puncte de diferite mărimi și culori.
3. Realizează o compoziție plastică cu ajutorul unor dopuri de plută.

1.3. Punctul în decorațiuni

1. Cu ce instrumente crezi că au fost realizate lucrările alăturate?
2. Ce materiale s-au folosit?
3. Prin ce diferă cele două lucrări?

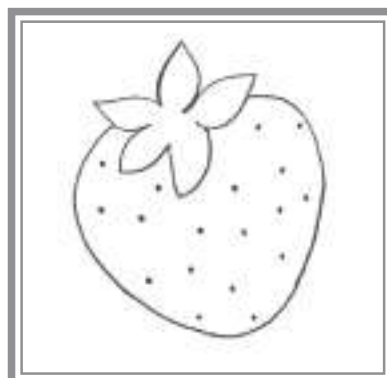

Poți să asamblezi* bucăți mici de hârtie, marmură, ceramică, sticlă, piatră, de culori diferite, lipite pe un suport de lucru, pentru a realiza o lucrare decorativă.

Etape de lucru - Căpșuna decorativă

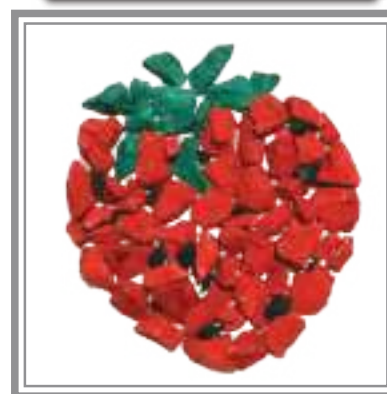
1. Alegerea pietrelor

2. Realizarea șablonului

3. Pictarea pietrelor

4. Lipirea în contur

Modul de asamblare a pieselor mici este folosit pentru înfrumusețarea clădirilor.

1. Lucrează împreună cu părinții pentru a realiza o lucrare asemănătoare celor de mai jos. Folosește bucăți de sticlă, plastic sau CD-uri pe care nu le mai folosești.

2. Realizează o lucrare, folosind bucățele de hârtie colorată sau carton, rămase din orele anterioare de arte vizuale și abilități practice, pentru a ilustra un palmier pe malul mării.

Folosind acuarele și o foaie cu pătrățele de matematică, realizează un colț din natură în anotimpul preferat.

2. Linia - element de limbaj plastic

Tehnici de lucru - trasare și hașurare

1. Ce fel de linii poți să desenezi cu un creion?
2. Ce elemente din natură pot fi desenate cu ajutorul liniei ca element de limbaj plastic?

În desen, liniile pot fi:

- orizontale, verticale, oblice

- grupate

- groase, subțiri

- curbe, frânte

- întrerupte, continue

Linia apare în urma deplasării unui punct într-o anumită direcție.

Trasarea este o tehnică ce presupune însemnarea unui spațiu de lucru cu un instrument.

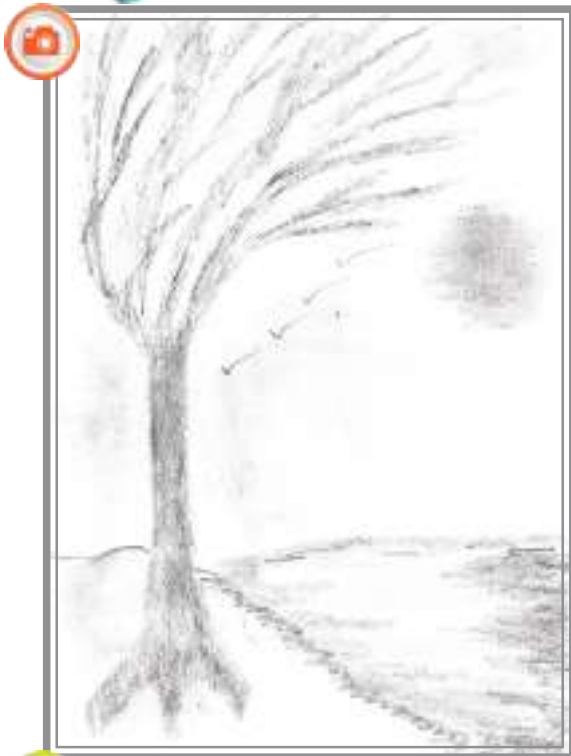
Natura desenează linii, dar și omul le folosește cu rol ornamental. Ele apar pe vase, obiecte, interioare, țesături etc.

Repetiția liniei

Hașurarea

Hașurarea este o tehnică de lucru care se realizează folosind linii apropiate sau întretăiate, egale ca grosime, trasate la aceeași distanță una de alta sau suprapuse, cu ajutorul creionului.

Pentru o hașură corectă este importantă poziția creionului în mână. Cu acest instrument poți realiza hașuri mai **închise** sau mai **deschise**.

Modelajul

Liniile se pot realiza și prin modelaj, folosind presarea, rularea și incizia.

1. Hașurează cu linii apropiate o gutuie și cu linii întretăiate o portocală.
2. Folosind plastilina și planșa de modelaj, realizează un tablou de toamnă.

2.1. Linia în pictură

1. Ce instrumente de lucru s-au folosit pentru a realiza lucrările de mai sus?
2. Ce elemente de limbaj plastic recunoști în picturile de mai sus?

Ca element de *limbaj plastic*, linia are rol decorativ, poate exprima armonie, măreție, transparență, echilibru, joc, mișcare, ordine, tristețe sau bucurie.

Marele val
Katsushika Hokusai

Lan de grâu cu chiparoși
Vincent Van Gogh

1. Realizează o compoziție plastică, folosind linii orizontale, verticale și oblice.
2. Joacă-te cu pensula! Pornește dintr-un punct și acoperă suprafața de lucru cu linii neîntrerupte de diferite grosimi.

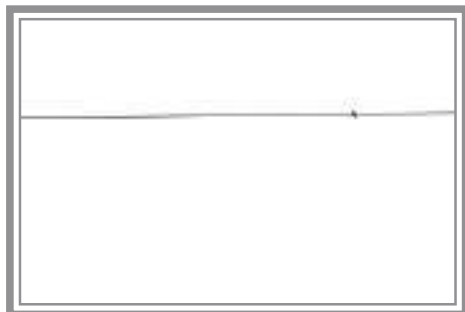
Compoziția 8
Vasili Kandinsky

2.2. Expresivitatea liniei

Linia poate sugera **apropierea** și **depărtarea**.

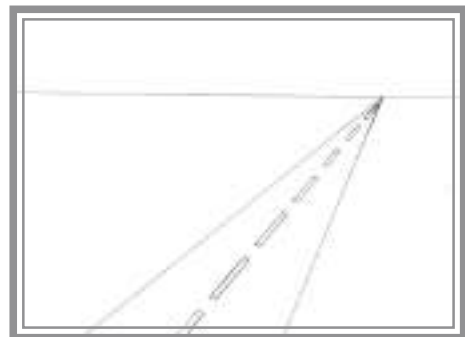
Realizează un desen, urmărind etapele de mai jos.

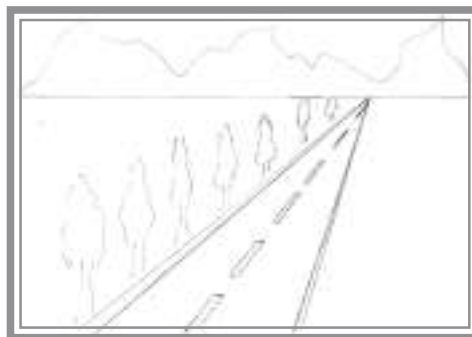
1. Trasează o linie în partea de sus a foii pentru desen și alege un punct către partea dreaptă.

2. Din punctul respectiv, desenează două linii oblice ca în desenul de mai sus.

3. Realizează drumul cu linii din ce în ce mai scurte către punctul ales.

4. Completează lucrarea ta cu elemente din natură.

5. Observă cum sunt desenați copacii din apropiere și cei din depărtare. Folosește culoare pentru a însufleți lucrarea ta.

Căpșuna

Investigație

Indicație

Prin investigație se face o cercetare amănunțită, desfășurată în mod organizat, cu scopul de a descoperi ceva. Elevii vor fi împărțiți în patru echipe.

Definirea problemei

🌀 Observarea și descrierea transformărilor fructului, de la apariție și până la recoltare (culoare, formă, elemente specifice)

Anunțarea temei

🌀 Tema de investigat este *Căpșuna*.

🌀 Investigația se va desfășura pe parcursul a șase săptămâni.

Sarcini de lucru

🌀 Desfășoară activitatea de cercetare în propria grădină sau prin vizionarea unor filme și documentare.

🌀 Reprezintă fructul în diferite etape de creștere, folosind tehnicile de lucru învățate (amprentare, pulverizare, stropire) și elementele de limbaj plastic studiate (punctul și linia).

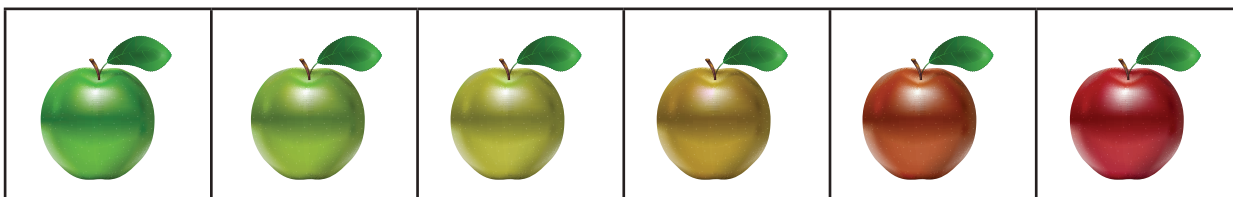
🌀 Descoperă importanța consumului de căpșuni pentru sănătatea organismului.

Prezentarea rezultatelor investigației

🌀 Fiecare echipă va prezenta rezultatele investigației.

🌀 Se vor evidenția tehnicile de lucru și elementele de limbaj plastic folosite în compozițiile fiecărei echipe.

Model:

Evaluarea elevului de către cadrul didactic

Caracteristici/ comportamente	DA	NU
Atitudinea elevului față de sarcinile de lucru		
A colaborat cu ceilalți colegi.		
A finalizat activitatea.		
A avut spirit de inițiativă.		
A respectat regulile pentru îndeplinirea sarcinilor.		
Corectitudinea realizării sarcinilor		
A pus în aplicare achizițiile anterioare.		
A îndeplinit corect sarcinile.		
Progresul realizat		

3. Textura în pictură

Dacă privim sau atingem diferite materiale folosite ca suport de lucru (coală, carton, pânză) sau compoziții artistice (picturi, desene, modelaje, sculpturi), vom constata că ele pot fi: netede, aspre, lucioase, dure, tari, moi etc.

În pictură, **textura** se obține prin utilizarea unor anumite procedee și materiale de lucru pe suporturi variate.

Varietatea texturilor folosite influențează aspectul lucrării și modul în care se întinde culoarea.

- ⇒ Acoperă cu lipici jumătatea de jos a foii de desen și presară mălai. După uscare, scutură foaia ușor.
- ⇒ Pictează restul desenului cu acuarele (cerul). Presară imediat sare mai mare. Sarea va absorbi parțial culoarea.

- ⇒ Desenează o formă preferată.
- ⇒ Aplică lipici în interiorul conturului și presară griș. După uscare, scutură ușor coala pentru a îndepărta surplusul.
- ⇒ Pictează suprafața pe care ai lipit griș și decorează lucrarea după preferință.

- ⇒ Aplică lipici pe foaia pentru desen sub formă de linie șerpuită, de forme geometrice sau cum preferi.
- ⇒ Presară sare mărunță peste urmele de lipici și așteaptă să se usuce.
- ⇒ După uscare, scutură foaia și pictează zonele acoperite cu sare. Observă cum se întrepătrund culorile.

Aplică lipici pe o foaie pentru desen și lipește coji de ouă mărunțite. Pictează această suprafață după preferință. Expune lucrarea ta în galeria clasei.

4. Lecție joc

Tehnica Batik

Tehnica Batik provine din Indonezia și constă în aplicarea unor puncte, linii și forme din ceară topită, în straturi succesive, pe un material textil. După ce se întărește ceara, materialul se vopsește în culori diferite. După uscare, ceara se îndepărtează și locurile pe care le-a acoperit vor rămâne albe, ieșind în evidență culorile.

Tehnica Batik se poate realiza și pe hârtie.

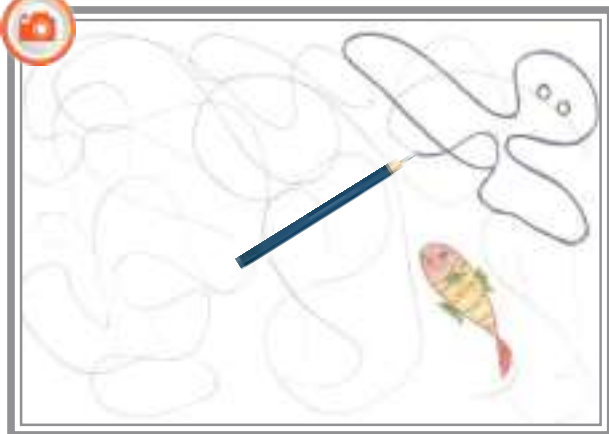
Etape de lucru

1. Trasează linii și contururi pe o coală, folosind un creion cerat alb.
2. Pictează interiorul formelor obținute în culorile preferate. Vei observa că liniile trasate cu creionul cerat rămân albe.
3. După ce se usucă toate culorile, definitivează lucrarea cu pensula și respectă conturul făcut.

Linia magică

Cu un creion, trasează o linie neîntreruptă, pe care să o intersecțezi din când în când, acoperind întregul spațiu de lucru. Caută forme, conturează-le, adaugă ce elemente dorești pentru a le însuflă și colorează-le. Observă modelele de mai jos.

Creează un **portofoliu** cu titlul *Primul meu album de artă*, în care să cuprinzi lucrările tale din acest an școlar.

Indicație

Portofoliul constă într-o mapă, în care vei colecta toate lucrările realizate în acest an școlar. Portofoliul va fi evaluat de către cadrul didactic, în funcție de următoarele criterii: respectarea cerinței, originalitatea și aspectul general. Aceste rezultate vor fi analizate și apreciate și de către colegi și părinți.

Cubul

Realizați un cub din carton, numerotați fețele sale cu cifre de la 1 la 6 și formați șase echipe.

Indicație

Un reprezentant al fiecărei echipe trebuie să arunce cubul pe catedră și să rezolve cerința corespunzătoare feței de sus a cubului împreună cu coechipierii (fiecare echipă va rezolva câte o sarcină diferită).

1. Descrie tipurile de linii și puncte în compozițiile plastice.

2. Compară cele două lucrări de mai jos și spune prin ce elemente de limbaj plastic au fost realizate.

3. Asociază liniile din cel de-al doilea tablou cu elemente din natură sau cu obiecte.

4. Analizează prima lucrare și spune cum crezi că au fost realizate punctele.

5. Aplică linii și puncte expresive de diferite tipuri într-un contur desenat pe foaie (fructe, legume, mobilier etc).

6. Argumentează rolul liniei în redarea expresiei chipului uman.

Fiecare echipă va prezenta rezolvarea sarcinilor în fața clasei.

Pe malurile Marnei la răsărit
Albert Dubois - Pillet

Mesagerul toamnei
Paul Klee

Lucrează împreună cu un părinte și decupează o doză de aluminiu. Pe bucata bine întinsă, trasează diferite forme cu un cui sau cu o piatră ascuțită, ca în modelul alăturat. Întoarce bucata de aluminiu pe partea cealaltă și observă ce ai obținut. Dă un titlu lucrării tale.

Realizează alături de colegii tăi un album foto pe care să îl postați pe platforma online a școlii voastre. Albumul trebuie să cuprindă fotografii reprezentative de la activități școlare și extrașcolare.

Realizează fotografii cu lucrările care îți plac cel mai mult. Analizează-le și notează-ți ce ai fi putut executa mai bine.

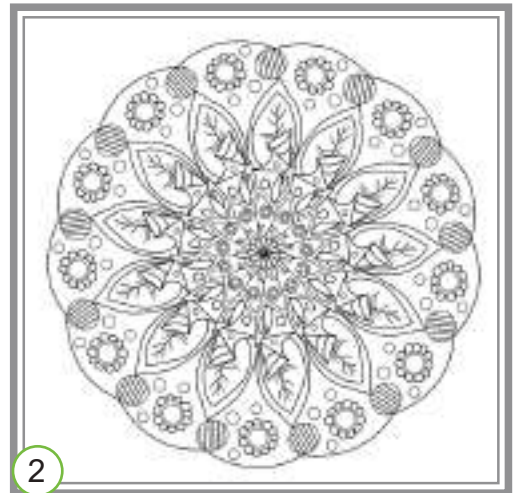
5. Recapitulare

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Instrumentele folosite în pictură sunt:

- a) pensulă, creion, gumă, acuarele, cărbune;
- b) pensulă, tempera, creioane cerate, degete;
- c) pensulă, guașe, paletă, pânză, șevalet.

2. Alege desenul obținut prin hașurare.

3. Enumeră minim cinci tipuri de linii întâlnite în compoziții artistice.

4. Folosind **cerneală** și **pic**, realizează un dans al fulgilor de nea, după următorul procedeu: amestecă cerneală albastră într-un pahar cu puțină apă și acoperă foaia pentru desen, folosind o pensulă groasă. După ce se usucă planșa, desenează cu pic fulgii de nea. Acesta va decolora cernaala. Prezintă lucrarea în fața colegilor. În timpul prezentării, cadrul didactic îți va observa modul de prezentare a lucrării.

5. Realizează o compoziție cu titlul *Corabie pe valuri*, în care să folosești linia, ca element de limbaj plastic.

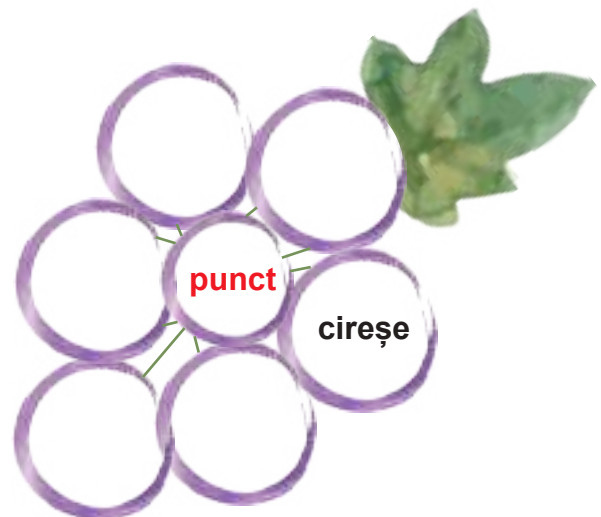

Ciorchinele

Realizați un ciorchine în care să evidențiați punctul în natură. Lucrați în echipă și folosiți punctul ca decorațiune pe diferite obiecte, având ca exemple cuvintele notate în ciorchine.

Indicație

Se scriu cuvinte sau expresii în legătură cu tema aleasă. Se unesc prin linii între ele, pentru a realiza un ciorchine.

6. Evaluare

1. Realizează corespondențe.

foarfecă

pensulă

creion

deget

amprentare

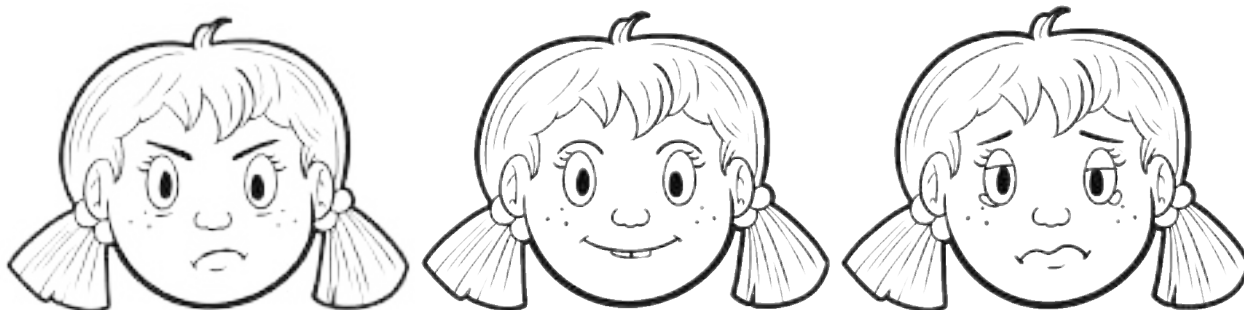
hașurare

stropire

2. Răspunde cu adevărat (A) sau fals (F) la următoarele afirmații.

- Punctul se obține prin trasare.
- Șevaletul este folosit pentru picturi și desene.
- Pentru hașurare folosim linii curbe.

3. Privește cele trei chipuri și observă rolul liniilor în transmiterea mesajului. Ce exprimă fiecare?

Creează și tu trei chipuri expresive, cu ajutorul liniilor și al punctelor.

4. Enumeră tehnicile de lucru prin care poți obține puncte în pictură.

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

Item	Suficient	Bine	Foarte bine
1	Realizează corect o corespondență.	Realizează corect două corespondențe.	Realizează corect trei corespondențe.
2	Formulează un răspuns corect.	Formulează două răspunsuri corecte.	Formulează trei răspunsuri corecte.
3	Realizează un chip expresiv.	Realizează două chipuri diferite.	Realizează trei chipuri diferite.
4	Numește o tehnică de lucru.	Numește două tehnici de lucru.	Numește trei tehnici de lucru.

Autoevaluare

- Ce ai putea îmbunătăți la modul tău de lucru?
- Ce tipuri de linii îți plac cel mai mult? Cum le-ai putea folosi pentru a realiza o felicitare?

Interevaluare

- Privește portofoliul unui coleg și gândește-te ce ți-a plăcut mai mult în lucrările lui.
- Care dintre lucrările lui te inspiră pentru viitor?
- Ce recomandări ai pentru el? Ce ar fi putut face mai bine?

UNITATEA II - TĂRÂMUL CULORILOR

1. Culoarea - element de limbaj plastic

- 1.1. Culori primare
 - 1.2. Culori binare. Tehnica amestecurilor cromatice
 - 1.3. Culori calde. Culori reci
 - 1.4. Nuanțe
 - 1.5. Tehnica amestecurilor acromatice
 - 1.6. Tonuri
 - 1.7. Tehnica de obținere a efectului de transparență/ opacitate în pictură
2. Lecție joc
 3. Recapitulare
 4. Evaluare

Amintește-ți! În unitatea de învățare **Tărâmul Culoarelor**, vei fi evaluat de către cadrul didactic și pe baza fișei de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului, prezentată la pagina 7.